

Čís. 12779.

Zásady § 1016 obč. zák. jest použití i při jednání bez příkazu.

I zmocnění, k němuž se jinak vyžaduje zvláštní plná moc (§ 1008 obč. zák.), může se státi ve způsobě dodatečného schválení podle § 1016 obč. zák.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, Rv I 393/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 3.400 Kč z důvodu zápůjčky. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Bylo zjištěno, že B. 3.400 Kč pro žalovaného přijatých použil k výplatě jeho dělníků, a an žalovaný toto opatření schválil, schválil ve smyslu ustanovení § 1016 obč. zák. žalovaný toto jednání a, osvojiv si z něho prospěch, zůstává z jednání toho i bez předchozího potřebného zmocnění přímo zavázán.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Zažalovaná částka byla žalobkyni přisouzena z důvodu zápůjčky poskytnuté žalobkyní dovolateli prostřednictvím Františka B-a ku proplacení mezd dovolatelových dělníků. Má-li odvolací soud za zjištěno, že dovolatel dodatečně schválil jednání svého zřízence Františka B-a ve příčině opatření peněz, dospěl právem k úsudku, že jest dovolatel vázán podle § 1016 obč. zák. jednáním svého jmenovaného zástupce, i kdyby ho snad nebyl předem k tomu zmocnil. Uvedené zákonné místo se týká jen otázky zmocnění, nedotýká se však právního důvodu žaloby. Pro použití ustanovení § 1016 obč. zák. stačí, že František B. jednal jménem žalovaného, ač k tomu snad vůbec zmocněn nebyl, neboť zásady vyslovené v § 1016 obč. zák. jest užiti i při jednání bez příkazu. Schválí-li někdo něco, co podnikla osoba jím zmocněná, ale mimo rámec plné moci, musí to rozumně platiti i tehdy, schváleno-li jednání osoby jednavší bez plné moci. Třeba přisvědčiti dovolateli, že ke zjednání výpůjčky se vyžaduje dle § 1008 obč. zák. zvláštní plná moc, avšak i takové zmocnění se může státi ve způsobě dodatečného schválení podle § 1016 obč. zák., neboť zákon v tomto směru nerozeznává.

Čís. 12780.

Smlouva o poskytnutí zápůjčky jest smlouvou oboustranně zavazující ve smyslu § 23 konkursního řádu z roku 1931.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, R II 379/33.)

Konkursní komisař vzal bez námitek na vědomí usnesení věřitelského výboru, podle něhož konkursní podstata nevstupuje do právních poměrů založených dlužním úpisem ze dne 26. července 1931,

znějícím na zápůjčku 140.000 Kč u Rolnické záložny. D ů v o d y: Úpadci uzavřeli podle dlužního úpisu ze dne 26. července 1931 smlouvu o zápůjčku 140.000 Kč s Rolnickou záložnou. Zápůjčka ještě nebyla vyplacena úplně, nýbrž jen 55.000 Kč. Dlužní úpis byl schválen Státním pozemkovým úřadem pod podmínkou, že 85.000 Kč bude vyplaceno jednomu z věřitelů úpadců, Zemědělskému úvěrnímu sdružení. Kdyby tedy zápůjčka ta, zajištěná na nemovitostech úpadců, měla býti provedena, bylo by to na značnou újmu ostatních věřitelů, neboť konkursní podstata by byla zkrácena o 85.000 Kč, což by odporovalo ustanovení § 53 konk. ř. R e k u r s n í s o u d k rekursu Zemědělského úvěrního sdružení zakázal výkon usnesení věřitelského výboru. D ů v o d y: Rekursu jest přisvědčiti, pokud vytýká, že v souzeném případě nebylo lze použiti ustanovení § 23 konk. ř. Toto ustanovení se vztahuje jen na smlouvy o vzájemném plnění, které v době prohlášení konkursu nebyly ještě úplně splněny úpadcem ani druhou stranou. O takovou smlouvu tu nejde. Úpadcům byla dlužním úpisem ze dne 26. července 1931 povolena zápůjčka 140.000 Kč, na kterou dosud vyplaceno bylo jen 55.000 Kč. Smlouva o zápůjčku náleží k t. zv. kontraktům reálním, jež se uskuteční teprve vyplacením zápůjčky (§ 983 obč. zák.). Došlo tedy k uskutečnění zápůjčky jen ohledně částky 55.000 Kč, tu však nejde o smlouvu dvojstranně závaznou ve smyslu § 23 k. ř., poněvadž z vyplacení zápůjčky vzhází jen závazek na straně dlužníků. Pokud se týče smlouvy o poskytnutí další zápůjčky, nejde ani tu o smlouvu dvojstrannou, ježto z takové smlouvy vzniká závazek jen pro toho, kdo jest k vyplacení půjčky povinen, závazky druhé strany vznikají teprve uzavřením zápůjčky, totiž vyplacením zápůjčkové valuty. V žádném z obou případů tedy nejde o smlouvu dvojstrannou ve smyslu § 23 konk. ř., pročez věřitelský výbor nebyl oprávněn usnésti se na odstupu od smlouvy a konkursní komisař nemohl usnesení to vzíti bez námitek na vědomost, nýbrž měl je zakázati podle § 95 odst. (2).

N e j v y š š í s o u d k rekursu správce konkursní podstaty, člena věřitelského výboru a konkursního věřitele zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu s poukazem, by o rekursu Zemědělského úvěrního sdružení, nepřihlížeje k důvodu, pro který mu vyhověl, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rekursní soud opřel své rozhodnutí, kterým k rekursu stěžovatelovu změnil usnesení prvního soudu, jen o názor, že zápůjčka, o niž tu jde, není smlouvou oboustranně zavazující, smlouvou o vzájemném plnění ve smyslu § 23 konk. ř. a že proto ani nelze použiti v souzeném případě tohoto ustanovení zákona. Leč názor ten je mylný. V souzeném případě jde o smlouvu o poskytnutí zápůjčky, při níž se strany smlouvají, že jedna strana (věřitel) předá druhé straně (dlužníku) k volnému nakládání určité množství zastupitelných věcí, a druhá strana se zavazuje prvé straně po určité době vrátiti stejné množství těchto věcí. Z toho vyplývá, že smlouva taková je smlouvou o b o u s t r a n n ě

z a v a z u j í c í, kterou se ukládají povinnosti shora vytčené oběma smluvním stranám, věřiteli i dlužníku. Neobstojí tudíž názor rekursního soudu, o nějž jedině opřel své rozhodnutí. Důsledkem toho bylo k dovolacímu rekursu napadené usnesení zrušiti a rekursnímu soudu uložit, by, nehledě k tomuto názoru, znovu o rekursu rozhodl.

Čís. 12781.

Dlužník může se za exekuce (za konkursního řízení) zříci výhod podle §§ 250 a 251 ex. ř.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, R I 607/33.)

Návrhu úpadce, by stroj na zpracování dřeva s elektromotorem byl vyloučen z konkursní podstaty, konkursní komisař vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Jak protokolem č. ř. 3 jest osvědčeno, úpadce byl přítomen soupisu dne 11. února 1932 a nečinil proti tomu námitek, by předměty, jichž vyloučení nyní se domáhá, byly pojaty do inventáře, ač byly vylučovací nároky jeho manželky při jednotlivých položkách poznamenány. Podle protokolu o schůzi věřitelského výboru ze dne 24. února 1932 vzal úpadce na vědomí, by byly vyloučeny jako nevyhnutelně pro něho potřebné věci některé v inventáři seznámené, nikoliv předměty, o které jde, a podle prohlášení úpadcova ze dne 17. července 1932 správcem podstaty dodatečně podáním ze dne 16. dubna 1933 předloženého úpadce projevil výslovně souhlas s tím, by předměty ty podle cit. usnesení věřitelského výboru, které se stalo s jeho souhlasem, byly ponechány v podstatě a s ní byly realizovány. Tím se úpadce výslovně vzdal práva na vyloučení předmětů těch z podstaty podle § 251 čís. 6 ex. ř. a § 3 čís. 1 k. ř., předměty ty byly s jeho souhlasem platně do podstaty pojaty a ručí za útraty podstaty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest sice souhlasiti s názorem dovolacího rekurenta, že ustanovení §§ 250 a 251 ex. ř., podle něhož jsou věci tam uvedené z exekuce a podle čl. XII uvoz. zák. k exekuč. řádu i z konkursní podstaty dlužníka vyňaty, sleduje účely sociální a tedy veřejné, totiž zachovati způsobilost dlužníka k výdělku. Než z toho neplyne a nelze přijati jako zásadu, že dlužník nemůže se zříci omezení v §§ 250 a 251 ex. ř. stanovených ani za exekuce ani za konkursního řízení. Prohlásí-li dlužník, jakž se stalo v projednávaném případě, by předměty z exekuce nebo konkursní podstaty podle §§ 250 a 251 ex. ř. vyloučené byly v ní ponechány, přichází v první řadě on v úvahu, jeho rozhodnutí, neboť on zná své osobní hospodářské poměry a, neuznává-li, že ke svým osobním výkonům předmět z exekuce nebo konkursní podstaty vyloučený potřebuje, rozhoduje toto jeho prohlášení o jeho osobních poměrech